

Η μετάφραση αυτής της σελίδας είναι προϊόν αυτόματης μετάφρασης [Σύνδεσμος]. Οι αυτόματες μεταφράσεις μπορεί να περιέχουν σφάλματα που δυνητικά μειώνουν τη σαφήνεια και την ακρίβεια· ο Διαμεσολαβητής δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν αποκλίσεις. Για πιο αξιόπιστες πληροφορίες και μεγαλύτερη νομική ασφάλεια, ανατρέξτε στην πρωτότυπη έκδοση που αγγλικά περιέχεται στον ανωτέρω σύνδεσμο. Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε τη [γλωσσική και μεταφραστική πολιτική \[Σύνδεσμος\]](#) μας.

Απόφαση στην υπόθεση 721/2019/MIG σχετικά με την άρνηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να χορηγήσει πλήρη πρόσβαση του κοινού σε έγγραφα σχετικά με ελέγχους πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων στην Τσεχική Δημοκρατία

Απόφαση

Υπόθεση 721/2019/MIG - Εκκίνηση έρευνας στις 10/05/2019 - Απόφαση στις 23/07/2019 - Εμπλεκόμενο θεσμικό όργανο Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Μη διαπίστωση κακοδιοίκησης) |

Η υπόθεση αφορούσε αίτημα πρόσβασης του κοινού σε έγγραφα που συνέταξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τους ελέγχους που διενεργεί στην Τσεχική Δημοκρατία σε σχέση με πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων. Η Επιτροπή αρνήθηκε να δημοσιοποιήσει τα έγγραφα υποστηρίζοντας ότι η γνωστοποίηση θα έθετε σε κίνδυνο την επιτυχή ολοκλήρωση των ελέγχων.

Ο Διαμεσολαβητής εξέτασε τα επίμαχα έγγραφα και διαπίστωσε ότι η Επιτροπή βασίμως αρνήθηκε την πρόσβαση του κοινού σε αυτά. Ως εκ τούτου, περάτωσε την έρευνα διαπιστώνοντας ότι δεν υπήρξε κακοδιοίκηση.

Ιστορικό της καταγγελίας

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχει χρηματοδότηση στα κράτη μέλη για τη στήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής συνοχής υλοποιούνται από τα κράτη μέλη, πράγμα που σημαίνει ότι επιλέγουν, παρακολουθούν και αξιολογούν τα έργα που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ.

2. Η Επιτροπή παρακολουθεί κάθε πρόγραμμα και μπορεί να αναστείλει τις πληρωμές εάν «

υπάρχουν σαφή στοιχεία που υποδηλώνουν σημαντική ανεπάρκεια στη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου» [1] ή εάν «δαπάνες (...) συνδέονται με παρατυπία που έχει σοβαρές δημοσιονομικές επιπτώσεις (...)». [2] Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έχει την εξουσία να διενεργεί ελέγχους για να επαληθεύει ότι οι μηχανισμοί ελέγχου των κρατών μελών είναι επαρκείς και εάν υπάρχουν ελλείψεις ή/και παρατυπίες όσον αφορά τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα.

3. Το 2018, απαντώντας σε ισχυρισμούς για πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων που σχετίζονται με ορισμένα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα στην Τσεχική Δημοκρατία, η Επιτροπή διενήργησε έλεγχο των κονδυλίων της ΕΕ που χορηγήθηκαν στην Agrofert, μια εταιρεία που συνδέεται με τον Πρωθυπουργό της Τσεχικής Δημοκρατίας.

4. Στις 13 Δεκεμβρίου 2018, αφού άκουσε την Επιτροπή σχετικά με τα ανωτέρω, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα με το οποίο, μεταξύ άλλων, ζήτησε από την Επιτροπή «να δημοσιεύσει όλα τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή της σχετικά με την πιθανή σύγκρουση συμφερόντων του Τσέχου Πρωθυπουργού και Υπουργού Γεωργίας και να εξηγήσει τα μέτρα που προτίθεται να λάβει για να διορθώσει την κατάσταση .» [3]

5. Στις 19 Δεκεμβρίου 2018, ο καταγγέλλων, μέλος της Γερουσίας της Τσεχικής Δημοκρατίας, ζήτησε από την Επιτροπή να δημοσιοποιήσει έγγραφα σχετικά με τους ελέγχους της Επιτροπής. [4] Πρόκειται για επιστολή που απέστειλε ο επίτροπος Oettinger στις τσεχικές αρχές στις 29 Νοεμβρίου 2018 (η μη κοινοποίηση των οποίων αποτελεί αντικείμενο της παράλληλης υπόθεσης ενώπιον του Διαμεσολαβητή, υπόθεση 724/2019/MIG) και τέσσερα έγγραφα από τον Δεκέμβριο του 2018 σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τη μεθοδολογία των ελέγχων που πρέπει να διενεργηθούν στις αρχές του 2019 (η μη κοινοποίηση των οποίων αποτελεί αντικείμενο της παρούσας υπόθεσης).

6. Η Επιτροπή αρνήθηκε, αλλά προσδιόρισε τέσσερα έγγραφα ως εμπίπτοντα στο πεδίο εφαρμογής του αιτήματος του καταγγέλλοντος για έγγραφα που καθορίζουν το πεδίο εφαρμογής και τη μεθοδολογία του ελέγχου.

7. Στη συνέχεια, ο καταγγέλλων ζήτησε από την Επιτροπή να επανεξετάσει τις αποφάσεις της υποβάλλοντας τις λεγόμενες «επιβεβαιωτικές αιτήσεις».

8. Τον Ιανουάριο του 2019, η Επιτροπή ξεκίνησε τη νέα σειρά ελέγχων σχετικά με τη χρηματοδότηση που χορηγήθηκε στην Agrofert, οι οποίοι αναγγέθηκαν στα έγγραφα του Δεκεμβρίου 2018 (βλ. σκέψη 5 ανωτέρω).

9. Τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2019 αντίστοιχα, η Επιτροπή επιβεβαίωσε την απόφασή της να μην αποκαλύψει τα έγγραφα (εκδόθηκαν οι λεγόμενες «επιβεβαιωτικές αποφάσεις»). Και στις δύο περιπτώσεις, η Επιτροπή αιτιολόγησε δύο λόγους: υποστήριξε ότι η δημοσιοποίηση των εγγράφων θα υπονόμει τον σκοπό των επιθεωρήσεων, των ερευνών και των ελέγχων [5] και ότι θα υπονόμει την ιδιωτική ζωή και την ακεραιότητα του ατόμου [6] . Όσον αφορά την επιστολή που απέστειλε ο Επίτροπος Oettinger στις τσεχικές αρχές (καταγγελία 724/2019/MIG), η Επιτροπή ισχυρίστηκε επίσης ότι η γνωστοποίηση θα υπονόμει σοβαρά τη λήψη των

αποφάσεών της [7] . Όσον αφορά τα άλλα τέσσερα έγγραφα, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η δημοσιοποίηση θα υπονόμει το δημόσιο συμφέρον όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική πολιτική της ΕΕ [8] .

10. Μολονότι η Επιτροπή αναγνώρισε ότι υπάρχει «*ορισμένο ενδιαφέρον για το υπό εξέταση αντικείμενο*», έκρινε ότι το συμφέρον αυτό δεν υπερισχύει του δημόσιου συμφέροντος προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι διεξαγόμενοι έλεγχοι και η λήψη αποφάσεων της Επιτροπής διενεργούνται σωστά, χωρίς εξωτερικές πιέσεις.

11. Δυσανεστημένος με την απόφαση της Επιτροπής να μην αποκαλύψει τα έγγραφα, ο καταγγέλλων απευθύνθηκε στον Διαμεσολαβητή στις 18 Απριλίου 2019.

Η έρευνα

12. Για λόγους αποτελεσματικότητας, ο Διαμεσολαβητής συμμετείχε στις έρευνες (στην παρούσα καταγγελία και στην καταγγελία 724/2019/MIG). Κατά τη διάρκεια της κοινής έρευνας, ο Διαμεσολαβητής εξέτασε τα σχετικά έγγραφα.

13. Ενώ η αξιολόγηση της Διαμεσολαβήτριας στην υπόθεση 724/2019/MIG οδήγησε σε πρόταση λύσης σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή θα πρέπει να χορηγήσει μερική πρόσβαση του κοινού σε ένα έγγραφο, η παρούσα υπόθεση μπορεί να κλείσει για τους λόγους που εκτίθενται κατωτέρω.

Επιχειρήματα που υποβλήθηκαν στη Διαμεσολαβήτρια

14. Ο Διαμεσολαβητής επισήμανε κατ' αρχάς ότι η θέση της Επιτροπής και στις δύο περιπτώσεις είχε διατυπωθεί στις επιβεβαιωτικές απαντήσεις της προς τον καταγγέλλοντα. Ο Διαμεσολαβητής ενημέρωσε την Επιτροπή ότι θα μπορούσε, εάν το επιθυμούσε, να παράσχει πρόσθετες απόψεις. Η Επιτροπή δεν το έπραξε και, ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια βασίζει την εκτίμησή της στην επιβεβαιωτική απόφαση της Επιτροπής και στην καταγγελία.

Επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή

15. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι τα επίμαχα έγγραφα στην παρούσα υπόθεση αφορούν διεξαγόμενους ελέγχους και ότι η δημοσιοποίησή τους θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ολοκλήρωση των ελέγχων αυτών. [9] Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δήλωσε ότι η δημοσιοποίηση των εγγράφων θα εξέθετε την Επιτροπή στον κίνδυνο εξωτερικής πίεσης, πράγμα που θα ήταν επιζήμιο για την ορθή διεξαγωγή των ελέγχων και θα συμβιβαστική συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των τσεχικών αρχών.

16. Η Επιτροπή υποστήριξε επίσης ότι η πλήρης δημοσιοποίηση των εγγράφων θα υπονόμει την ιδιωτική ζωή και την ακεραιότητα των ατόμων, καθώς τα έγγραφα περιέχουν ορισμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα [10] , όπως τα ονόματα των μη διοικητικών υπαλλήλων της

Επιτροπής.

17. Όσον αφορά την εν λόγω υπόθεση (υπόθεση 721/2019/MIG), η Επιτροπή υποστήριξε επίσης ότι η δημοσιοποίηση των ζητούμενων εγγράφων θα υπονόμει τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς θα παρεμπόδιζε την ικανότητα της Επιτροπής να αντιμετωπίσει εποικοδομητικά πιθανές ελλείψεις στους μηχανισμούς που εφαρμόζονται για την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων στην Τσεχική Δημοκρατία και να εφαρμόσει τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.

18. Όσον αφορά την ύπαρξη δημόσιου συμφέροντος που θα μπορούσε να δικαιολογήσει τη δημοσιοποίηση των εγγράφων, η Επιτροπή δήλωσε ότι κατανοεί ότι υπάρχει « *ορισμένο συμφέρον για το υπό εξέταση θέμα* ». Ωστόσο, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το συμφέρον αυτό δεν υπερισχύει του δημόσιου συμφέροντος για τη διασφάλιση της ορθής διεξαγωγής των διεξαγόμενων ελέγχων, χωρίς εξωτερικές πιέσεις.

Επιχειρήματα που προέβαλε ο καταγγέλλων

19. Ο καταγγέλλων ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή εκτίμησε εσφαλμένα την ύπαρξη και τη σημασία του δημόσιου συμφέροντος για την απόκτηση πρόσβασης στα έγγραφα. Ο καταγγέλλων ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή δεν αιτιολόγησε τους λόγους για τους οποίους δεν υπάρχει δημόσιο συμφέρον για τη δημοσιοποίηση των ζητούμενων εγγράφων.

Αξιολόγηση της Διαμεσολαβήτριας

20. Η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί ότι η ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τις ενέργειες της Επιτροπής όσον αφορά τους ισχυρισμούς για πιθανές συγκρούσεις συμφερόντων με τη συμμετοχή υψηλού επιπέδου εκπροσώπου του δημόσιου τομέα και τη χρήση σημαντικών κονδυλίων της ΕΕ εξυπηρετεί ένα πολύ σημαντικό δημόσιο συμφέρον. Χρησιμοποιεί για την ενημέρωση του κοινού κατά πόσον η Επιτροπή και οι τσεχικές αρχές λαμβάνουν εγκαίρως όλα τα σχετικά μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ και για τη διασφάλιση του σεβασμού του κράτους δικαίου. Αυτό το δημόσιο συμφέρον είναι σημαντικό, καθώς το άτομο που βρίσκεται στο επίκεντρο της έρευνας της Επιτροπής είναι ο σημερινός Πρωθυπουργός της Τσεχικής Δημοκρατίας.

21. Μολονότι το δημόσιο συμφέρον είναι προφανές, το βασικό ζήτημα, ωστόσο, είναι αν η δημοσιοποίηση των ζητηθέντων εγγράφων, *σε αυτό το στάδιο των ελέγχων της Επιτροπής*, θα εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον ή αν το δημόσιο συμφέρον θα εξυπηρετούταν καλύτερα εάν η Επιτροπή δημοσιοποιούσε τα έγγραφα μετά την *ολοκλήρωση* των ελέγχων της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, η Διαμεσολαβήτρια κατανοεί ότι η ολοκλήρωση των ελέγχων της Επιτροπής έχει ζωτική σημασία για την αποσαφήνιση του βαθμού, εάν υπάρχουν, πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων και από την άποψη της προστασίας των δημόσιων πόρων της ΕΕ.

22. Ωστόσο, αφού εξετάσε τα σχετικά έγγραφα, ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι, για τους λόγους που εκτίθενται κατωτέρω, η Επιτροπή βασίμως αρνήθηκε την πρόσβαση του κοινού *σε αυτά*

αυτή τη χρονική στιγμή για να προστατεύσει τον σκοπό των εν εξελίξει ελέγχων.

23. Η παρούσα υπόθεση αφορά τέσσερα έγγραφα που περιγράφουν το χρονοδιάγραμμα, το πεδίο εφαρμογής και τη μεθοδολογία των εν εξελίξει ελέγχων της Επιτροπής.

24. Ο Διαμεσολαβητής σημειώνει ότι οι έλεγχοι βρίσκονταν σε εξέλιξη τη στιγμή κατά την οποία η Επιτροπή έλαβε την απόφασή της σχετικά με την επιβεβαιωτική αίτηση του καταγγέλλοντος. Στα έγγραφα παρατίθενται λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα στάδια και τα χρονοδιαγράμματα ελέγχου. Δεδομένου του περιεχομένου των εγγράφων, είναι σαφές ότι οι έλεγχοι βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη και ότι η δημοσιοποίηση αυτών των πολύ συγκεκριμένων πληροφοριών, *αυτή τη στιγμή*, θα μπορούσε να υπονομεύσει τις προσπάθειες ολοκλήρωσης των ελέγχων. Η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί ότι το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται καλύτερα, επιτρέποντας στην Επιτροπή να ολοκληρώσει τους ελέγχους. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή μπορεί να είναι σε θέση να λάβει ακόμη περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη, ενδεχομένως, πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων. Ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή ήταν δικαιολογημένο να αρνηθεί την πρόσβαση στα τέσσερα έγγραφα αυτή τη στιγμή.

25. Ωστόσο, ο Διαμεσολαβητής υπενθυμίζει στην Επιτροπή ότι, δεδομένου του πολύ έντονου δημόσιου συμφέροντος για τη δημοσιοποίηση των εγγράφων, η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάσει κατά πόσον μπορεί να δημοσιοποιήσει τα έγγραφα μετά την ολοκλήρωση των ελέγχων της.

Συμπέρασμα

Με βάση την έρευνα, ο Διαμεσολαβητής περατώνει την υπόθεση με το ακόλουθο συμπέρασμα:

Δεν υπήρξε κακοδιοίκηση εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά την άρνηση πρόσβασης του κοινού σε τέσσερα έγγραφα σχετικά με διεξαγόμενους ελέγχους.

Ο καταγγέλλων και η Επιτροπή θα ενημερωθούν για την απόφαση αυτή .

Έμιλυ Ο' Ράιλι

Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Στρασβούργο, 23/07/2019

[1] Άρθρο 83 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού περί κοινών διατάξεων 1303/2013: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN> [Σύνδεσμος].

[2] Άρθρο 142 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού περί κοινών διατάξεων.

[3] Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2018 σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων και την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ στην Τσεχική Δημοκρατία, σημείο 13, http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0530_EN.pdf [Σύνδεσμος].

[4] Σύμφωνα με τον κανονισμό 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001R1049> [Σύνδεσμος].

[5] Άρθρο 4 παράγραφος 2 τρίτο στοιχείο του κανονισμού 1049/2001.

[6] Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού 1049/2001.

[7] Άρθρο 4 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο του κανονισμού 1049/2001.

[8] Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) τέταρτη περίπτωση του κανονισμού 1049/2001.

[9] Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Μαΐου 2015, *Technion κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, T-480/11, EU:T:2015:272.

[10] Κατά την έννοια του κανονισμού 2018/1725 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, διατίθεται στη διεύθυνση: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Σύνδεσμος].